

10 ERDŐVÉDELEM

Az erdővédelem szempontjából a legelső és legfontosabb kérdésként az *erdei tüzesetek* merülnek fel. A jobbára száraz hegyoldalak, kopárok, sőt maguk az erdők is szinte kínálták magukat a „szertekóborló” pásztoroknak, falusi lakosoknak. Különösen sok tüzeset fordult elő – összefüggésben az időjárással is – az 1903. évben. Ekkor nemcsak a Lugost övező kincstári erdőben, hanem a *román-bánságiakban* is jelentős tüzesetek, gyújtogatások fordultak elő. A korkáni fennsíkon 250 kh (144 ha), a Jaselnica-völgyben pedig közel ezer hold (kb. 575 hektár) erdő hamvadt el.¹⁰⁷

Országos figyelmet is kapott az 1905-ben **Herkulesfürdő** környékén dühöngő nagy tűz, amit részben az ott dolgozó erdei munkások (bottermelő csapat) okoztak, részben pedig az Romániából csapott át. A tűz a nyári szárazságban gyorsan terjedt, és ezt segítette a sziklarepedések, -völgyek alomrétege, illetve maguk a fenyvesek is. A kirendelt honvédség sem tudta eloltani (pedig a sziklákon végzett munka katona áldozatot is követelt), az majd csak az őszi esőzések következtében hamvadt el.¹⁰⁸

A *biotikus károsítók* közül meg kell említenünk a szintén Herkulesfürdő környékén fellépő, a jegenyefenyvesekben károsító sordómolyokat (*Grapholitha proximana* és *Steganoptycha abiegana*). A hernyók ellen a természet maga védekezett; a *Botrytis bassiana* nevű penészgomba a bábokat tönkretette. Tehát az őserdő jellegű állományokban itt is érvényesült a természet önszabályozó-képessége.¹⁰⁹

A klasszikus erdővédelem fogalomkörébe beletartozott *az ember által okozott károk* vizsgálata is.¹¹⁰ Az erdei kihágások kopárfásításokkal, legeltetésekkel kapcsolatos kérdéseire már utaltunk, de érdemes néhány, a most vizsgált vidékre jellemző dolgot megemlíteni.

Az erdei kihágások megtorlásával kapcsolatban az erdőhatóságok gyakran panaszkodtak arra, hogy a károkozók fizetésképtelenségüket hamis szegénységi bizonyítvánnyal

igazolják. Sőt a megyében többször előfordult, hogy az elkobzott fát ugyanazok vásárolták vissza – potom áron –, akiktől azt lefoglalták. Erre aztán a földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy az erdészek is licitáljanak (feltehetően bizalmi emberük révén) legalább addig, amíg a faanyag becsült árának megfelelő összeget el nem érik. Hogy ez mennyiben vált be, arról nincsen adatunk.

A most idézett, 1891. évben országosan a legtöbb büntetési pénzt, 4964 frt-ot, Krassó-Szörényben hajtották be, míg a minden évben szintén óriási erdei kártételétől nevezetes Máramarosban csak 3015 frt-ot.¹¹¹ Szintén ezzel függ össze a földművelésügyi miniszter következő, 1892. évi panasza, amely szerint „több ízben is a belügyminiszter úrhoz kellett fordulnom azon bajok orvoslása végett, melyek a kihágási esetek lassú és felületes letárgyalásából s főleg a meghozott ítéletek késedelmes és nem eléggé szigorú végrehajtásából származnak.”¹¹²

Az erdei kihágások megbüntetésének ezen nehézsége természetesen nem egyedül Krassó-Szörény megyei gond volt. Ennek ellenére a megyei közigazgatásra bízott adminisztráció itt is működött. S a kortársak szerint éppen ezen működő adminisztráció emelte ki Magyarországot a Balkánból.¹¹³